

УДК: 004.78:33

ОСНОВНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Студ. К.Ю. Вознюк, гр. БПТТ-1-15

Наук. керівник доц. О.М. Паливода

Київський національний університет технологій та дизайну

Бюджетування – це технологія управління бізнесом на всіх рівнях компанії, що забезпечує досягнення її стратегічних цілей за допомогою бюджетів, на основі збалансованих фінансових показників. Сьогодні вже недостатньо вести облік, він повинен підпорядковуватись стратегічним цілям. Проблеми бюджетування розглядаються багатьма науковими школами, їх розглядають консалтингові фірми як спеціальну послугу, але проблема комплексної концепції бюджетування для підприємств залишається відкритою.

Бюджетування будь-якого підприємства, в тому числі торговельного, складається з 4 етапів: підготовчого (збір інформації, яка буде використовуватись в процесі організації бюджетного процесу), методологічного (вибір методів бюджетування, структури бюджетів), розрахункового (обчислення показників статей бюджетів) та контрольного (аналіз виконання бюджетів).

На першому етапі варто визначити структуру бюджетів. Для підприємства, яке займається торговельною діяльністю, склад основних бюджетів буде таким: бюджет продажів, бюджет закупівель, бюджет оплати праці, бюджет витрат на збут, бюджет адміністративних витрат, бюджет капітальних інвестицій, прогнозний бюджет прибутків та збитків, бюджет руху грошових коштів.

Другий етап пов'язаний із виявленням «вузьких місць» та розробкою шляхів їх усунення. Діагностика стану існуючої системи планування та контролю полягає в оцінці функцій, які виконуються відділами, їх взаємозв'язків з іншими підрозділами підприємства загальною структурою і менеджментом, постановки процесу планування та контролю, переліку показників і методики їх розрахунку.

Третій етап полягає у проектуванні й затвердженні змін організаційної структури, визначенні центрів відповідальності, в розрізі яких здійснюватиметься бюджетування діяльності та формування фактичної облікової, а також виділення окремих підрозділів й визначення додаткових функцій існуючих підрозділів, які пов'язані з підтримкою функціонування системи бюджетування.

Четвертий етап пов'язаний із безпосереднім упровадженням в дію бюджетування й потребує певних змін у системах обліку й контролю та навчанні спеціалістів, які відповідають за складання бюджетів, керівників центрів відповідальності й вищого рівня управління основам планування, організації контролю та аналізу. Центр відповідальності доцільно виокремлювати в структурі підприємства та делегувати повноваження і відповідальність за результати роботи керівнику.

Побудова системи бюджетування торговельних підприємств пов'язана з наявністю особливостей в їх діяльності порівняно з компаніями виробничої сфери. Найістотніші відмінності бюджетування підприємств торговельної сфери полягають у тому, що: склад статей бюджетів пов'язаний зі специфікою діяльності; доцільно будувати систему бюджетування за центрами фінансової відповідальності, при цьому найкраще застосовувати гнучке бюджетування зі змішаною технологією планування; важливо будувати як річний бюджет, так і кварталні бюджети з метою контролю виконання показників та аналізу відхилень.